

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 โครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของ อบต.สันผักหวาน มี 2 ลักษณะ คือ การจัดสรรในงบบริหาร ประกอบด้วย หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค และหมวดเงินอุดหนุน และงบพัฒนา ได้แก่ หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง สัดส่วนของการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย และจ่ายจริงปรากฏว่า หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง มีสัดส่วนและอัตราสูงสุด เฉลี่ยร้อยละ 50.32 รองลงมา คือ หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ เฉลี่ยร้อยละ 32.19 ส่วนผลการวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของ อบต.สันผักหวาน ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย พบว่า การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเกือบทุกหมวดขึ้นอยู่กับการจัดเก็บรายได้จริงในปีก่อนหน้านั้น ยกเว้นหมวดเดียว คือ หมวดเงินงบพัฒนา

5.1.2 ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ผลการศึกษาพบว่า

1) ดัชนีประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในช่วงเวลาการศึกษา ปีงบประมาณ 2543–2547 ของงบบริหาร ได้แก่ หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดเงินอุดหนุน และงบพัฒนาหรือหมวดครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง อยู่ในช่วงสัดส่วนงบบริหาร ได้แก่ หมวดงบกลาง-เงินสำรองจ่าย หมวดค่าตอบแทนใช้สอย หมวดค่าสาธารณูปโภค ดัชนีประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

2) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของ อบต.สันผักหวาน เป็นอันดับแรกเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่เป็นไปตามตามแผนพัฒนาตำบลเพราะเห็นว่าแผนพัฒนาตำบลซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นนั้นมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ผลจากการประเมินความพึงพอใจของประชาชน ทำให้สรุปได้ว่าการจัดสรรงบประมาณของ อบต.สันผักหวานในช่วงเวลาการศึกษา ปีงบประมาณ 2543 – 2547 มีประสิทธิภาพ

5.1.3 ความรู้และความต้องการการบริหารงบประมาณรายจ่าย ผลการศึกษาพบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าความรู้ด้านอื่นหรือคิดเป็นร้อยละ 83.5 รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

หรือคิดเป็นร้อยละ 73.2 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 62.5

2) กลุ่มตัวอย่างต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้านการสร้างงาน และด้านการประกอบอาชีพ ต้องการให้นางบประมาณไปใช้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบล โดยเห็นว่าหากสามารถทำเช่นนั้นประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับท้องถิ่นโดยเฉพาะประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ความพอใจเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ ความรู้และความต้องการของประชาชนต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ดัชนีประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของ อบต.สันผักหวาน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงดี โครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายมีความสัมพันธ์กับการจ่ายจริง ประสิทธิภาพที่วัดจากความพึงพอใจของประชาชนนั้นมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง ด้านความรู้และความต้องการของประชาชนที่มีต่อการจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่จะมีความรู้และความต้องการใช้จัดสรรงบประมาณด้านอาชีพและสร้างงาน ผู้ทำการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงบประมาณของ อบต.สันผักหวานให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความสามารถในการจัดหารายได้ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1) ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในบางหมวดอยู่ในเกณฑ์ต่ำอาจมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของท้องถิ่น ซึ่งประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณในหมวดที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำนั้น แสดงว่าแนวโน้มรายจ่ายจริงในหมวดงบประมาณรายจ่ายนั้นต่ำกว่าการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย มีส่วนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีเงินเหลือเป็นเงินสะสมเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงหรือมีรายจ่ายให้เท่ากับการจัดสรรงบประมาณมากยิ่งขึ้น ด้วยการนำข้อมูลในอดีตดังเช่นผลการศึกษาครั้งนี้ มาพิจารณาว่าแนวโน้มการจ่ายในงบประมาณรายจ่ายแต่ละหมวดเป็นไปในลักษณะใด เพิ่มขึ้นหรือลดลงด้วยเหตุผลปัจจัยใด แล้วทำการประเมินว่าสถานการณ์ในพื้นที่ในปีงบประมาณใหม่นั้น อยู่ในสถานการณ์ลักษณะใด โอกาสในการเกิดปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดการจ่ายจริงขึ้นหรือไม่

แล้วทำการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายและจ่ายจริงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และปัจจัย
นั้น ๆ

2) ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่ำเกี่ยวกับการใช้จ่ายขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลเพื่อประโยชน์ด้านการขจัดความยากจน และการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณให้
ประชาชนทราบ และประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งงบประมาณให้เกิด
ประโยชน์ด้านการสร้างงานและอาชีพ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะพิจารณาการจัดสรร
งบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบลที่ประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบลร่วมมือกับ
เสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น มีการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์ต่อสภาพเศรษฐกิจ
ของท้องถิ่น สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง ป้องกัน
ปัญหาการรั่วไหลของงบประมาณหรือการใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองจนไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ทาง
เศรษฐกิจในพื้นที่ รวมทั้งเมื่อสิ้นปีงบประมาณควรประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์การใช้จ่ายเงิน
งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลตลอดทั้งปีงบประมาณให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง
ซึ่งการประกาศประชาสัมพันธ์จะมีส่วนช่วยประเมินผลการใช้งบประมาณทางอ้อม คือ ถ้า
ประชาชนมีความพึงพอใจการใช้จ่ายงบประมาณก็แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนำเงินรายได้
ไปใช้จ่ายเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์

3) ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเห็นว่าการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมี
ปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรจะสนับสนุนให้ประชาชน
ในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละโครงการให้มากยิ่งขึ้น
ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวในทุก ๆ หมู่บ้าน หรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนผู้
ท้องถิ่นระดับอื่น ๆ ทั้งผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเข้าไปมี
ส่วนร่วม สนับสนุน และตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละ
โครงการ